

"It takes a village to raise a child"

Gelijke Kansen voor alle kinderen en jongeren, door het verbinden van school, thuis en omgeving.

Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen in het onderwijs. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving. Wij werken daarom samen met scholen, onderwijsinstellingen, ouders en maatschappelijke organisaties om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Zo maken we het verschil!

Wij voeren in de periode 2022-2024 een gezamenlijke GKA-Agenda uit. Wij zetten ons in voor:

Verbinding

Wij verbinden de leefwerelden school, thuis en omgeving, ter bevordering van een veilige en stimulerende omgeving voor alle kinderen en jongeren.

Effectiviteit

Wij maken op basis van ondersteunende data en onderzoek scherpe analyses. Deze analyses worden ingezet bij het vormgeven van effectieve interventies.

Kennisdeling

Wij werken actief samen en delen lokaal, regionaal en landelijk opgedane kennis met elkaar. Zo leren we samen het telkens beter te doen.

In deze agenda zijn de gezamenlijke uitgangspunten, interventies en afspraken tussen de Gelijke Kansen Alliantie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de gemeente opgenomen.

Wethouder

Portefeuille

Gemeente

Roy Bouten

Gezondheid en zorg, Jeugd en onderwijs

Horst aan de Maas

Minister

Portefeuille

Dennis Wiersma

Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs

Datum

17-6-2022

Plaats

Horst

Ondertekening

Datum

25-6-2022

Plaats

Den Haag

Ondertekening

Inhoudsopgave

Gelijke Kansen voor alle kinderen en jongeren in Gemeente Horst aan de Maas.	3
Toelichting	3
Interventies & Samenwerking	6
Interventie Specialistisch aanbod voor kinderen op de basisschool met een hele zwakke woordenschat	6
Interventie Huiskamerproject TaalRijk	7
Interventie Leerlingarrangementen	9
Samenwerking	10
Activiteitenplan & Begroting	11
GKA Agenda Gemeente Horst aan de Maas	11

Gelijke Kansen voor alle kinderen en jongeren in Gemeente Horst aan de Maas.

Toelichting

Aanleiding en uitdagingen

Horst aan de Maas is een uitgestrekte gemeente bestaande uit 16 (kleine) kernen. Over het algemeen is Horst aan de Maas een fijne gemeente om in op te groeien. Er is uitstekend onderwijs, een bloeiend verenigingsleven en een goed georganiseerd netwerk van voorzieningen, met veel kennis en expertise. Horst aan de Maas kent geen enorme achterstanden of echte achterstandswijken. Maar ook in onze gemeente bepaalt waar je wieg staat nog voor een groot deel je ontwikkelkansen. De uitgangspositie is dus niet voor iedereen gelijk. Dat betekent dat er extra aandacht moet zijn voor kinderen in een kwetsbare situatie, om hen dezelfde kansen te bieden op een optimale ontwikkeling.

In gemeente Horst aan de Maas zijn er 17 reguliere basisscholen, hiervan zijn er 2 van stichting Akkoord en 15 van Dynamiek scholengroep. Dynamiek heeft daarnaast ook een school voor speciaal basisonderwijs (SBO). De gemeente kent relatief veel arbeidsmigranten die werkzaam zijn in de agrarische sector en de logistiek. Er is extra aanbod voor anderstaligen georganiseerd. Nieuwkomers van 4 tot 11 jaar krijgen onderwijs op de meest thuis nabije school, in combinatie met een taalmiddag met een specifiek onderwijsaanbod gericht op het verwerven van de Nederlandse taal.

Verder is er een tienercollege (SOOOOL 10-14) waar kwetsbare leerlingen een soepele overgang van PO naar VO kunnen maken. Er zijn twee scholen voor voortgezet onderwijs (Dendron College en Yuverta) en daarnaast is er TaalRijk. TaalRijk is de school voor Eerste Onderwijs aan Anderstaligen (EOA) voor de regio Horst en Venray. Naar TaalRijk komen jongeren (vanaf 11 jaar) die de Nederlandse taal nog niet beheersen en deze hier oefenen.

In de regel is er een goede samenwerking tussen de onderwijspartners. Op schakelmomenten lopen kwetsbare leerlingen echter meer risico om kansen te missen. Daarnaast zien we dat anderstalige kinderen minder snel aansluiting hebben bij buitenschoolse activiteiten en het verenigingsleven. Daarom willen we met behulp van de Gelijke Kansen Alliantie hierop inzetten.

Inzet Gemeente Horst aan de Maas

Een aantal jaren geleden is er in het beleid extra aandacht voor preventie gekomen. Zo is er een extra impuls gegeven aan het peuterprogramma en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), zodat iedere peuter, ongeacht achtergrond of financiële situatie 16 uur per week gebruik kan maken van dit aanbod. Daarnaast is er een nieuw preventief jeugdbeleid opgesteld, waar kansengelijkheid een belangrijke plek in heeft. We zetten vooral in op het creëren van een positieve leefomgeving. De focus ligt niet op problemen, maar op die zaken die bijdragen aan een positieve ontwikkeling bij het opvoeden en opgroeien van de jeugd. Daarnaast is er ook een preventiebudget voor het opzetten van initiatieven die hieraan bijdragen, bijvoorbeeld op het gebied van Kansrijke Start (waar de basis ligt voor kansengelijkheid), eenzaamheid en omgaan met verlies. Een recente belangrijke ontwikkeling is dat Horst aan de Maas aan de slag gaat met het IJslands preventiemodel. Een bewezen effectieve preventieve aanpak voor de jeugd. Met deze aanpak wordt ingezet op factoren die beschermend werken op het welbevinden van de jeugd, zoals vrije tijd (zinnvolle vrijetijdsbesteding), het gezin, vriendjes en school. Factoren die ook van belang zijn voor gelijke kansen.

Inzet vanuit het Nationaal Programma Onderwijs

In nauwe samenwerking met kinderopvang en het onderwijs (PO en VO) zijn er afspraken gemaakt over de inzet van de gemeentelijke NPO-gelden. Binnen het basisonderwijs zijn vooral achterstanden gesignaleerd op gebied van taal/lezen, sociaal-emotionele ontwikkeling en executieve functies. In het voortgezet onderwijs signaleerden ze met name problemen in het welbevinden van de jeugd. Ze zien bijvoorbeeld meer angst gerelateerde klachten en gebrek aan motivatie. Op deze thema's zijn vervolgens acties uitgezet. Zo is er bij de wekelijkse coachgesprekken nog meer aandacht voor mentaal welbevinden. Bij SOOOOL10-14 hebben leerlingen elke eerste maandag van de maand de mogelijkheid om in gesprek te gaan met de (sociaal) verpleegkundige van de GGD en zijn er lessen Mindfulness aangeboden. Bij TaalRijk is er o.a. ingezet op kleinere klassen en op activiteiten gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling waarbij leerlingen zich op verschillende manieren kunnen uiten (muziek, drama, diverse voorstellingen). Ook wordt er extra geïnvesteerd in de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de lokale wijkteams voor het onderwijs, zodat snel gehandeld kan worden wanneer problemen met kinderen in het onderwijs zich voordoen. Deze interventies moeten ervoor zorgen dat ieder kind, ongeacht de thuissituatie, weer zo goed mogelijk tot leren en ontwikkelen komt. Het basisonderwijs heeft het NPO-budget met name ingezet op effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren, sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van kinderen, (extra) inzet van personeel en ondersteuning en de ontwikkeling van executieve functies bij leerlingen. Er is gekozen voor interventies uit de menukaart waarbij er een hoge leerwinst te behalen valt. In het voortgezet onderwijs zijn de NPO gelden vooral ingezet voor extra personele inzet in de klassen, ict-licenties en middelen voor maatwerk, scholing en aanbod gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Samenwerking met de Gelijke Kansen Alliantie

Binnen gemeente Horst aan de Maas zijn we al goed actief op gebied van preventie. Er is een preventieakkoord en een sportakkoord, waardoor er al veel samenwerking en afstemming tussen de verschillende partijen is. De IJslandse aanpak gaat hier nog een extra impuls aan geven. De basis is dus goed. We willen de beweging maken van 'voorkomen en oplossen van problemen' naar 'stimuleren van een positieve en optimale ontwikkeling'. Daarbij speelt de Gelijke Kansen Alliantie een belangrijke rol. We verwachten dat de samenwerking tussen diverse organisaties door de GKA verder versterkt kunnen worden. Ook denken we te kunnen leren van en geïnspireerd te worden door andere GKA-gemeenten. Hun ervaringen kunnen van meerwaarde zijn voor onze gemeente.

We zien binnen onze gemeente dat we in de basis al een mooi aanbod hebben voor kwetsbare kinderen, anderstalige kinderen en kinderen met een hele zwakke woordenschat. We zien echter ook dat we nog veel meer voor deze kinderen zouden kunnen betekenen en daarmee hun kansen in de maatschappij kunnen vergroten.

In het primair onderwijs willen we dit doen door kinderen met een hele zwakke woordenschat en anderstalige kinderen op hun reguliere school een specialistisch taalaanbod te bieden. Hiermee wordt ook de koppeling tussen de taalmiddag en de reguliere scholen sterker en komt er door olievlekwerking steeds meer expertise op de reguliere scholen over het onderwijsaanbod voor deze doelgroep. Op die manier hebben ook andere kinderen in de toekomst baat bij deze interventie. Er wordt ook een koppeling gemaakt met de thuissituatie en het bestaande initiatief van de Huismuis vanuit de bibliotheek, dat ook gericht is op dezelfde doelgroep en hun ouders. Zodat kinderen ook buiten schooltijd de kans krijgen om op een effectieve manier te werken aan hun taalachterstand en ouders beter weten hoe ze hun kinderen hierbij kunnen ondersteunen.

In het voortgezet onderwijs worden kansen voor kinderen snel minder gelijk. Leren gebeurt thuis. Hierin speelt de sociaal economische situatie (SES) en beheersing van de taal een grote rol:

- Kansengelijkheid kunnen we enigszins bevorderen door meer ondersteuning te bieden in het leren studeren voor leerlingen die van huis uit minder kansrijk zijn. Dat geldt voor alle niveaus. Eerste ideeën die kunnen bijdragen zijn bijvoorbeeld: ondersteuning bij het leren leren zo lang het nodig blijkt, in een rustige omgeving in een huiskamersetting,
- Werken aan een grote schooltaalwoordenschat,
- Een study buddy waarmee je het eerste jaar alles rond huiswerk en leren samen doet,
- Talenten ontdekken, betekent in aanraking komen met, mogen proberen, mogen oefenen: brede ontwikkeling die voor leerlingen thuis gebeurt: sport, cultuur, natuur.
- Kinderen helpen bouwen aan een netwerk. (bijvoorbeeld: IMC basis: kennismaken met werelden die je nog niet kent).
- Een structuur bouwen die voor de toekomst veel meer contact tussen Dendron en Taalrijk regelt. De subsidie gebruiken om ervoor te zorgen dat er op een natuurlijke manier veel wordt samengewerkt. Door veel contact van leerlingen van Taalrijk met leerlingen van Dendron en SOOOOL10-14 gaan de anderstaligen onze taal en cultuur veel beter begrijpen. Als je de cultuur kent en begrijpt vergroot dat je kansen in de samenleving. Dat begint al op school.

Kennis

Zoals we al eerder hebben aangegeven is de samenwerking tussen gemeente en het onderwijs goed te noemen. We delen de visie met betrekking tot het opgroeien van kinderen. Dat zorgt voor een goede basis om op verder te bouwen. In het kader van het IJslands model gaan we de jeugd vaker monitoren. Iedere twee jaar wordt er een GGD jongerenmonitor afgenomen in plaats van iedere 4 jaar. Dat geeft ons een actueel beeld van onze jeugd en de mogelijkheid om sneller bij te sturen. Bij deze monitor is juist aandacht voor de aanwezigheid van beschermende (omgevings)factoren of risicofactoren die relevant zijn voor o.a. kansengelijkheid. Samen met onze partners evalueren we de uitkomsten de monitor en sturen we bij indien nodig.

En verder...

Wij gaan er van uit dat wij met de inzet van de subsidie blijvende veranderingen tot stand kunnen brengen, zowel op korte termijn als op de langere termijn.

Interventies & Samenwerking

Interventie | Specialistisch aanbod voor kinderen op de basisschool met een hele zwakke woordenschat

Betrokken partijen	<ul style="list-style-type: none">-Alle 18 basisscholen in gemeente Horst aan de Maas. Van deze basisscholen vallen er 16 onder Dynamiek Scholengroep en 2 onder Stichting Akkoord!- Kinderen met een hele zwakke woordenschat-Ouders van kinderen met een hele zwakke woordenschat-NT2 leerkracht-Het programma de Huismuis vanuit de bibliotheek.
Planning	<p>Er is op dit moment al een inventarisatie gedaan hoeveel kinderen met een hele zwakke woordenschat er op alle scholen zitten. Deze inventarisatie wordt geactualiseerd en er wordt een inschatting van gemaakt op welke scholen de urgentie het grootst is, waarbij o.a. wordt gekeken naar het aantal leerlingen met de hele zwakke woordenschat en het aantal leerlingen dat gebruik maakt van de taalmiddag van een school. Hieruit volgt een volgorde.</p> <p>Vervolgens wordt er gewerkt met een roulatiesysteem. Er zijn in totaal 18 scholen. Ieder half jaar krijgen de kinderen van 6 van deze scholen ondersteuning van de specialistische leerkracht. Na anderhalf jaar zijn alle 18 scholen aan de beurt geweest. Als een school aan de beurt is wordt er op dat moment gekeken naar welke leerlingen het meeste gebaat zijn bij het aanbod, zodat de meest actuele hulpvragen opgepakt kunnen worden.</p> <p>Na anderhalf jaar wordt er een nieuwe inventarisatie gemaakt en worden de ervaringen gebruikt om in te schatten op welke manier de leerkracht het laatste half jaar meest effectief ingezet kan worden om het specialistische aanbod te geven.</p>
Doel van de interventie	Woordenschat versterken van zeer taalzwakke kinderen, waardoor deze kinderen kunnen uitstromen naar het voortgezet onderwijs op een niveau dat aansluit bij hun capaciteiten en daarmee betere kansen hebben binnen de Nederlandse maatschappij. Waar mogelijk wordt er aansluiting gezocht met interventie 2 en 3. Daarnaast wordt er contact gelegd met het voortgezet onderwijs voor kinderen die in groep 8 zitten, om het aanbod nog beter af te stemmen.
Doelgroep	Zeer taalzwakke kinderen, met name op het gebied van woordenschat (geen Taalontwikkelingstoornis, daar hebben we andere voorzieningen voor). Het gaat om alle kinderen in de basisschoolleeftijd, dus van groep 1 t/m 8. Voor de instroom van nieuwe leerlingen wordt er o.a. op basis van VVE gekeken of zij gebaat zijn bij dit aanbod.
Locatie (wijk, school)	Op alle basisscholen binnen Horst aan de Maas, thuis en bij de bibliotheek

Activiteiten	Kinderen met een hele zwakke woordenschat krijgen op hun school een half jaar lang een aanbod van 2 uur per week. Dit aanbod wordt gegeven door een gespecialiseerde docent ten aanzien van NT2 en zal zich met name richten op pre teaching. Dit zorgt voor deskundigheidsbevordering binnen de reguliere scholen voor het aanbod voor deze doelgroep. Deze leerkracht komt ook minimaal 1 keer thuis bij de leerlingen waar ze op dat moment mee werkt. Dit om de koppeling met ouders en de thuissituatie te maken, waardoor zij hun kind thuis beter kunnen ondersteunen. Waar mogelijk wordt de koppeling met de thuistaal gemaakt, door bijvoorbeeld boeken of spelletjes aan te schaffen uit de thuistaal. Daarnaast wordt er aansluiting gezocht met het programma de Huismuis, dat zich vanuit de bibliotheek richt op een soortgelijke doelgroep en hun ouders. Na een half jaar (20 lesweken) gaat de leerkracht naar andere scholen.
Monitoring en evaluatie	Ieder half jaar wordt er geëvalueerd in hoeverre de leerlingen die het extra aanbod hebben gekregen gegroeid zijn, doordat de beginsituatie en eindsituatie vastgesteld worden door een toets. Daarnaast wordt de werkwijze in brede zin ieder half jaar geëvalueerd. Er wordt een brede uitvraag gedaan bij de leerkracht, de scholen die bezocht zijn door de leerkracht, de leerlingen en waar mogelijk de ouders om beter zicht te krijgen op de succesfactoren en verbeterpunten. Waar nodig wordt de werkwijze tussentijds aangescherpt op basis van de evaluaties.
Financiering	25.000 euro voor de NT2 leerkracht en materialen
Online informatie	http://www.dynamiek.nu/
Contact	Dynamiek Sabine Kosman Bovenschoolse ondersteuningscoördinator 0636493385 sabine.kosman@dynamiek.nu http://www.dynamiek.nu/

Interventie | Huiskamerproject TaalRijk

Betrokken partijen	-Eerste Opvang Anderstaligen (EOA) TaalRijk -Dendron College -SOOOOL10-14 -Diverse clubs/verenigingen uit de gemeente. -Toptutors (huiswerkbegeleiding) -Partijen die diverse activiteiten/workshops aan zullen bieden op het gebied van muziek en creativiteit.
Planning	In de huiskamer van TaalRijk zullen verschillende activiteiten plaats gaan vinden: •huiswerkbegeleiding (met name taal en rekenen) 2 x per week, •wisselende workshops (o.a. sport, crea, muziek) 2 x per week. Per dag kunnen 16 leerlingen deelnemen aan het naschoolse programma.

Doel van de interventie	De leerlingen van TaalRijk kunnen door gebruik te maken van de verschillende naschoolse activiteiten: <ul style="list-style-type: none"> •extra oefenen met taal en rekenen, •kennismaken met diverse activiteiten die alle kinderen na schooltijd doen, •kennismaken met clubs of verenigingen, •genieten van informele contacten met elkaar en met andere kinderen van het Dendron College, •uitdagingen aangaan naast de uitdagingen die ze tijdens de reguliere lessen aangeboden krijgen.
Doelgroep	Leerlingen van TaalRijk (jongeren die de Nederlandse taal nog niet beheersen en deze hier oefenen). Daar waar wenselijk maken we verbindingen met leerlingen uit het basisonderwijs en de taalmiddag, leerlingen uit andere afdelingen binnen het Dendron College en met de leerlingen van SOOOOL10-14.
Locatie (wijk, school)	Dendron College, TaalRijk en SOOOOL10-14.
Activiteiten	<p>Leerlingen van TaalRijk kunnen op vier schooldagen gebruik maken van een naschools programma aansluitend aan de reguliere lessen. Twee keer per week huiswerkbegeleiding en 2 keer per week een workshop.</p> <p>Het workshopprogramma zal bestaan uit 2 verschillende workshops per periode (10 weken). De huiswerkbegeleiding zal met Toptutors georganiseerd worden.</p> <p>Het workshopprogramma wisselt per periode. Dit is gebaseerd op de wensen en behoeften van de leerlingen.</p>
Monitoring en evaluatie	Na elke periode worden de activiteiten geëvalueerd door het team van Taalrijk, TopTutors en de teamleider van Dendron. Dan wordt bekeken hoe het programma van de huiskamer heeft bijgedragen aan de ontwikkeling (taal, rekenen en persoonlijk) van de leerlingen.
Financiering	€ 25.000 voor de aanschaf van (les)materialen en het organiseren/inhuur van activiteiten en inhuur toptutoren.
Online informatie	www.dendron.nl
Contact	Vicky Thijssen Teamleider Dendron College havo 3-5 en vwo 3-6 & TaalRijk 06 43 93 98 51 v.thijssen@stichtinglvo.nl www.dendron.nl

Interventie | Leerlingarrangementen

Betrokken partijen	Dendron College
Planning	Leerlingen die van EOA TaalRijk de overstap maken naar het reguliere VO op het Dendron College worden begeleid richting de overstap naar het reguliere VO. Ook de eerste periode op het VO worden ze begeleid. Er is een collega aangenomen die gaat zorgen voor 'de brug' voor de leerlingen tussen TaalRijk en Dendron. Deze collega, tevens NT2-docent, gaat al met de leerlingen aan de slag als ze nog op TaalRijk zitten en begeleidt deze leerlingen bij de overstap naar het reguliere onderwijs op het Dendron College. Ze ontwerpt onderwijsarrangementen met als doel de leerlingen een goede landing te laten maken in het reguliere VO. Ze begeleidt de leerlingen ook na de overstap om de leerlingen goed op weg te helpen.
Doel van de interventie	De leerlingen van EOA TaalRijk maken een zachte landing in het reguliere VO op het Dendron College.
Doelgroep	Leerlingen van EOA TaalRijk met als uitstroomprofiel vmbo t/m vwo.
Locatie (wijk, school)	Dendron College en TaalRijk.
Activiteiten	Leerlingen die doorstromen van EOA TaalRijk naar het reguliere VO op het Dendron College worden begeleid op o.a. de volgende gebieden: <ul style="list-style-type: none">• wegwijs maken in het regulier VO,• extra ondersteuning Nederlands,• pre-teaching ter voorbereiding op lessen die ze gaan volgen.
Monitoring en evaluatie	Er is sprake van individuele begeleiding, of begeleiding in kleine groepen. Het is maatwerk. Wat de leerling nodig heeft staat centraal. Dit wordt met de leerling(en) afgestemd tijdens de contactmomenten. Daarnaast is er regelmatig overleg tussen collega's van TaalRijk en collega's uit het reguliere VO van het Dendron College die de betreffende leerling(en) in de lessen ontvangen. Op deze manier kunnen we continu met en voor de leerlingen doen wat er op dat moment nodig is (o.a. welbevinden, wegwijs maken op school, helpen met plannen en organiseren, pre-teaching, extra woordenschat, extra grammatica)
Financiering	€ 25.000 voor docent Er is sprake van co-financiering. De docent kost € 50.000 per jaar. Per jaar wordt € 12.500 vanuit de GKA-subsidie gefinancierd. De rest wordt uit eigen middelen betaald.
Online informatie	www.dendron.nl
Contact	Vicky Thijssen Teamleider Dendron College havo 3-5 en vwo 3-6 & TaalRijk 06 43 93 98 51 v.thijssen@stichtinglvo.nl www.dendron.nl
